

Børn og Ungerådgivningen

Procedure for elever i læse- og skrivevanskeligheder og afdækning af elever med dysleksi i Kerteminde Kommune

Formål

Dette dokument skal rammesætte, hvordan skolerne i Kerteminde Kommune håndterer arbejdet med elever i læse- og skrivevanskeligheder. Alle lærere har ansvar for denne gruppe af elever i den daglige undervisning, og skolens vejledere har en afgørende rolle i form af sparring og rådgivning af kolleger i forhold til den daglige undervisning. Læsevejlederne har en særlig rolle i forhold til afdækning af elever i læse- og skrivevanskeligheder og anbefalinger i udarbejdelse af handleplaner. Skolens pædagogiske læringscenter (PLC) er således et centralt omdrejningspunkt i den kommunale skoleudvikling.

Handleplan (se bilag 1)

Alle skoler anvender samme handleplan. Handleplanen sikrer fælles forståelse og tilgange, og den anvendes ved skoleskift, til møder med forældre og andre, i samarbejdet med UU og ved overgang til 10. klasse og ungdomsuddannelse.

Kernen i anbefalingerne

Alle elever skal ved udfordringer anvende de hjælpemidler, som giver mening. Hvis elever oplever ikke at kunne indhente viden eller ikke at kunne udtrykke sig, så skal de anvende hjælpemidler. Dette uanset alderstrin. Hvis eleven ikke forstår et indhold ved at læse en tekst på traditionel vis, så skal teksten kunne læses op. Hvis eleven oplever en udfordring med skriftlighed, kan hjælpen være ordforslagsfunktion, diktering eller andre udtryksformer.

Arbejdsgang i forhold til rettidig indsats

Her beskrives arbejdsgangen i forhold til **elever i læsevanskeligheder**, som alle folkeskoler i Kerteminde Kommune følger. Den beskriver **tidlig opsporing, afdækning af dysleksi, opfølgning** og **ansvarsfordeling** mellem lærerteam, læsevejleder og skolens ledelse.

Der udarbejdes en handleplan (se bilag 1), der indeholder vejledning til elev, lærerteam og forældre.

Skolens generelle forpligtelser

- Skal stille IT-hjælpemidler til rådighed for elever i læsevanskeligheder.
- Læsevejlederne hjælper lærerne med at bruge digitale hjælpemidler til elever i læsevanskeligheder.
- Alle elevens lærere har ansvar for, at eleven får alle tekster digitalt. Skoler kan på tværs eller lokalt oprette en fælles mappe på OneDrive med scannede tekster (en fordel i forhold til "gule" elever, der ikke kan blive medlem af Nota)
- Alle elevens lærere skal sætte sig ind i brugen af digitale hjælpemidler og er forpligtet på at sørge for, at de bliver implementeret i deres undervisning.
- Klasselæreren skal overlevere viden om elevens behov til nye lærere og til UU-vejlederen.
- Læsevejlederne eller andre ressourcepersoner skal tilbyde elever i læsevanskeligheder kursus i brug af digitale hjælpemidler.
- Læsevejlederne anbefales at afholde et årligt forældremøde for forældre til elever i læsevanskeligheder med særligt henblik på de "røde og gule elever".

Kategori: rød = eleven er testet ordblind

Kategori: gul = eleven er ikke testet ordblind, men har læse/skrivevanskeligheder

Skolens læsevejledere

Læsevejledernes opgaver er overordnet at

- afdække og have overblik over elever i svære læsevanskeligheder.
- tilbyde sparring og vejledning til lærerteams i forhold til læse- og skriveindsatser og tiltag på baggrund af testresultater – bl.a. ved at afholde klassekonferencer.
- informere forældre om testresultat eventuelt i samarbejde med dansklærer/klasselærer.

Kerteminde
Kommune

- løbende indberette til skolens ledelse og forvaltning om testede elever samt varetage et overblik med status på ordblinde elever i KMD Nova.

Forebyggelse og afdækning af dysleksi

0. og 1. klasse

Tidlig opsporing og tiltag via lærerteams/pædagoger

- Opmærksomhed på resultaterne af sprogvurdering i børnehaven og 0. klasse. (Test i Hjernen&Hjertet)
- Opmærksomhed på elever i vanskeligheder med bogstav/lyd i 0.- 1. klasse.
- Fokus på lydtræning i klassen. Se dokumentet "Indsatser for arbejdet med ordblinde elever i 0.-9. klasse" fra Nota. Arbejd med lydtræning i Book Creator. Se links med inspiration til brug af Book Creator. Endvidere er der konkrete metoder i form af Tapping, Guided Reading, Reading Recovery og VAKS.
- Særlig fokus på motivation i forhold til udfordrede elever – succesoplevelser, der giver selvværd. (Det anbefales at læse bogen "Motivation" af Dorte Aagaard)
- Gennemføre sprogvurdering og ord/sætningsprøver fra skolernes evalueringsoversigt. Drøfte resultater og tiltag for elever i læsevanskeligheder med læsevejleder.
- "Ordblinderisikotesten" fra Undervisningsministeriet skal tages på enkeltelever i 0.klasse (fra skoleåret 22/23), der kommer i fokuseret indsats efter sprogvurderingstesten i Hjernen&Hjertet i efterår 0. klasse. Testen kan også anvendes i 1. klasse. Testen kan tages hele året, så snart man er i tvivl om, hvorvidt en elev evt. er ordblind.

2. og 3.klasse

Afdækning af dysleksi via skolens læsevejledere/testlærer

- DVO-screening af alle elever inden maj måned på 2. årgang. Derefter individuel testning af de elever, der spottes i screeningen. Dette skal foregå inden sommerferien. (DVO – test fra Dansk Videnscenter for Ordblindhed)
- Re-testning med individuel DVO på disse elever i januar/februar i 3. klasse.
- For elever, hvor resultatet viser dyslektiske vanskeligheder, orienteres lærer, elev og forældre om testresultatet, og eleven introduceres hurtigst muligt til brug af tastatur med læse- og skrivestøtte, oplæsning og tale-til-tekst på iPad.
- Eleven indmeldes på NOTA efter re-testning fra marts måned i 3. klasse.

4. klasse

Fra 4.klasse kan skolens læsevejledere eller testlærere tage den nationale elektroniske ordblindetest - i praksis forkortes prøven DNO

(Tages tidligst i foråret 4.klasse)

Testen tages **kun** på enkeltelever, hvor tidligere læseprøver og tests giver begrundet mistanke om dysleksi.

- Bemyndigelseserklæring indhentes hos forældrene før test.
- Bemyndigelseserklæring + kopi af testresultatet gemmes i KMD Nova.
- Et eksemplar af testresultatet deles med forældrene til en samtale, og det deles med sikker post (e-boks) i Outlook.
- Et eksemplar af testresultatet sendes til skolens ledelse. Advis i KMD Nova.
- Hvis testen viser, at eleven er ordblind, får eleven diagnosen "Ordblind". Resultatet og rapporten gemmes i KMD Nova i 15 år til brug for elevens videre uddannelsesforløb.
- Hvis eleven testes ordblind, tilmeldes elev og lærerteam Nota, og de introduceres hurtigst muligt til brug af tastatur med læse- og skrivestøtte, oplæsning og tale-til-tekst på iPad i undervisningen, hvis dette ikke allerede er sat i gang på baggrund af tidligere testning.
- Der suppleres med øvrige læsetests/stavetests fra skolernes evalueringsoversigt.

Opfølgning ved skolens læsevejledere

- Tilrettelægges på den enkelte skole ud fra ledelsens anvisninger.
- Vurdering af om det er nødvendigt med et kursus i lydret stavning som forberedelse til elevens brug af LST (læse- og skriveteknologi).
- Individuelt tilrettelagt kursus for eleverne - herunder indføring i brug af tastatur med læse- og skrivestøtte, oplæsning og tale-til-tekst på iPad/computer (både elev og lærerteam). Afsæt i strategier til at læse og skrive analogt og digitalt, strategier til anvendelse af LST og strategier til at klare sig i skolen.
- Klasseteamet vejledes i, hvordan man tager hensyn til en ordblind elev i undervisningen - herunder brugen af Nota og hjælpeprogrammer samt digitale læsestrategier. Det anbefales, at man tænker i en anderledes opbygning af undervisningen med multimodale tilgange til gavn for alle elever frem for hensyn.

- Der opfordres til at benytte materialer fra Wizkids til elever, forældre og lærere. Kontakt læsevejlederen for nærmere information.

5.-10. klasse

Senere opsporing via skolens læsevejledere

- Den nationale ordblindetest DNO kan tages på elever fra 5.-9. klasse i månederne marts-juni, hvis det skønnes, at eleven er i alvorlige skriftsproglige vanskeligheder (se uddybning under 4. klasse ovenstående).
- Hvis testen viser, at eleven er ordblind, får eleven diagnosen "Ordblind". Resultatet og rapporten fra den nationale ordblindetest gemmes i KMD Nova i 15 år til brug for elevens videre uddannelsesforløb.
- Hvis eleven testes ordblind, tilmeldes elev og lærerteam Nota og får hjælp til at bruge tastatur med læse- og skrivestøtte, oplæsning og tale-til-tekst på iPad samt AppWriter extension i Chrome og AppWriter på PC/MacBook alt afhængigt af behov og tilgængeligt udstyr.

9. og 10. klasseprøver for elever i læsevanskeligheder/eller med betegnelsen ordblind

- Læsevejlederen sørger for inden 1. november i samarbejde med klasse-læreren, at ledelsen informeres om elever med behov for hjælpemidler/ekstra tid i forhold til prøver og eksamen.
- Elevens vanskeligheder skal være dokumenterede enten via en DNO-test eller anden faglig vurdering.
- Skolens kompetencecenter/læsevejleder skal have været inde over elevens vanskeligheder og have vejledt elev og lærerne i forhold til relevante hjælpemidler
- Lærerne skal have erfaring fra undervisningen med, at elevens særlige vanskeligheder afhjælpes, når eleven bruger de relevante hjælpemidler i forbindelse med den type opgaver, eleven vil møde ved folkeskolens afsluttende prøver.
- Eleven skal i det daglige være vant til at bruge hjælpemidlerne og opleve at have udbytte af dem.

- **Forlænget tid**

Ved tilbud om forlænget tid følges *dokumentet "Fravigelse elever med særlige behov"* med afsæt i [vejledningen til prøver på særlige vilkår og fritagelse](#). Tiderne i oversigten er vejledende maksimaltid. Skolens leder træffer beslutning om forlænget tid på baggrund af en konkret, individuel vurdering. Det er vigtigt, at der ved beslutning om tildeling af forlænget

tid tages et særligt hensyn til prøvens varighed, samt at eleven ikke er til prøve i længere tid, end hvad der skønnes hensigtsmæssigt for elevens koncentrationsevne, præstation og velbefindende. Elev kan altid vælge at gå trods forlænget tid.

- **Individuel diktering i diktatdelen**

Skolen giver tilladelse til individuel diktering, dvs. at eleven sidder i et lokale for sig selv og får dikteret i stedet for at sidde sammen med hele klassen. Individuel diktering kan kombineres med forlænget tid og brug af ordbog /ordforslags-programmer under dikteringen.

- **Brug af ordbog**

Skolens leder kan give tilladelse til at anvende ordbog samt ordforslag i AppWriter under diktering i dansk, retskrivning. Hvis elever får tilladelse til at anvende ordforslag under diktering, foregår dikteringen i et særskilt lokale.

- **Digital oplæsning**

Skolens leder kan give tilladelse til, at elever med dysleksi eller i lignende læsevanskeligheder anvender digitale oplæsningsprogrammer (*Skolen kan rekvirere de skriftlige opgaver, så eleven kan få læst teksten op via et oplæsningsprogram*).

Overlevering til 10. klasse og ungdomsuddannelser

- Klasselæreren i 9. klasse informerer UU-vejlederen om elever i læsevanskeligheder. Handleplan er delt i KMD Nova. Deadline er ultimo november.
- It-hjælpemidler skal følge eleven.
- UU-vejlederen sørger for, at elevens vanskeligheder fremgår af elevens ansøgninger i optagelse.dk. Forældre skal give samtykke.
- Vær opmærksom på, at DNO-resultatet skal foreligge digitalt og sendes til forældrene med sikker post (e-boks) i Outlook. Testresultat er gemt i elevmappen i KMD Nova.
- Vær opmærksom på, at ordblindeefterskoler kan anmode om en aktuel PPR-vurdering i starten af skoleåret for at kunne søge om støtte til den kommende elev. Eventuelle vurderinger skal lægges i elevmappen i KMD Nova.

Definitioner og baggrundsviden

At være i læsevanskeligheder

Læsning handler både om afkodning af ord og om sprogforståelse. Læsevanskeligheder kan overordnet opdeles i tre typer:

- Ordblindhed (dysleksi)
- Sprogforståelsesvanskeligheder
- Sammensatte vanskeligheder

Ordblindhed (dysleksi)

Ordblindhed/dysleksi er markante vanskeligheder med at lære at læse og skrive, som beror på langsom og upræcis omsætning af bogstaver og bogstavfølger til sproglyde. Ordblinde har særlig svært ved ord, som de ikke har set før. Læse- og stavfejlene er ofte i modstrid med almindelige forbindelser mellem bogstaver og lyd, f.eks. "kulde" læst som "kunne", og "dig" skrevet "din" (Elbro, Carsten. 1992).

Dysleksi er en specifik indlæringsvanskelighed af neurobiologisk oprindelse. Det er arveligt. Dysleksi er kendetegnet ved vanskeligheder med sikker og/eller hurtig ordlæsning, stavvanskeligheder og vanskeligheder med at forbinde de enkelte bogstaver og bogstavfølger med deres konventionelle lyde. Disse vanskeligheder stammer typisk fra en forstyrrelse i den fonologiske komponent i de sproglige færdigheder og er ofte uventede set i forhold til andre kognitive færdigheder og den undervisning, eleven har modtaget. Sekundære konsekvenser kan være vanskeligheder med læseforståelse og reduceret læseerfaring, som kan begrænse væksten i ordforråd og baggrundsviden (Lyon m.fl. 2003).

Ordblinde har brug for meget mere tid og øvelse for at lære at udnytte skriftens lydprincip – dvs. hvordan bogstaverne typisk lyder i ord, og hvordan man sætter lydene sammen til ord. Ordblinde elever har ikke vanskeligheder med sprogforståelse. De har problemer med læseforståelse på grund af vanskelighederne med ordafkodning. Også på længere sigt kan ordblindes ordafkodning være langsom og opmærksomhedskrævende. Det trækker mentale ressourcer fra læseforståelsen (Elbro, Oakhill og Cain. 2015).

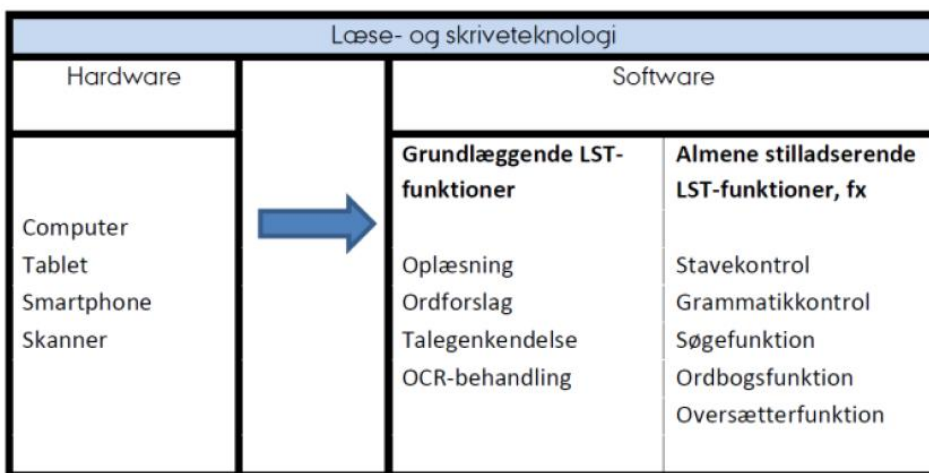
Lydprincippet er bærende i dansk skriftsprog.

Derfor vil graden af, hvor meget ens funktionsnedsættelse påvirker én ved læsning og stavning også afhænge af, i hvilken grad man forstår at tilegne sig skriftens lydprincip og af, hvor meget man i øvrigt kan kompensere for sine vanskeligheder i forhold til skriftens fonematiske princip og fonologisk opmærksomhed.

En ordblind kan overvejende koble bogstav/lyd - men det er meget usikkert og ikke automatiseret. Der skal udvikles en masse strategier, der kan kompensere. Der skal arbejdes med præcision og sikkerhed. Og der skal mere til. Mere effektiv, direkte undervisning. Der skal være opmærksomhed på, at ordblindhed kan give sekundære konsekvenser; herunder vanskeligheder ved læseforståelse og nedsat læseerfaring, som kan hindre vækst i ordforråd og baggrundsviden. Konsekvenser der kan minimeres eller helt undgås ved at arbejde med lyttelæsning og andre veje til indtryk.

Figur 1 - Grafisk skema over begrebet LST (Arendal et al., 2016)

Derfor skal der gøres brug af grundlæggende og almene stilladserende LST-funktioner, og ligeledes skal det digitale potentiale anvendes til flere veje til indtryk og udtryk fx ved brug af multimodale værktøjer i SkoleTube. Det er vigtigt at være opmærksom på, at der kan være hjælpemidler, der ikke er tilladt til prøver.

Det er afgørende med fokus på strategier til at læse og skrive analogt og digitalt, strategier til anvendelse af LST og strategier til at klare sig i skolen.

Vær opmærksom på flg. i forhold til elever i skriftsprogvanskeligheder

Elever i skriftsproglige vanskeligheder kan også have andre udfordringer end ordblindhed - fx med arbejdshukommelse, koncentration eller sprog. Her kan inddrages andre fagpersoner i forhold til yderligere udredning fx skolens psykolog. Der skal også være en opmærksomhed på, at disse udfordringer kan skyldes en "traditionel" tilgang til indhentning af viden samt videnproduktion.

Det digitale

Overordnet set, er det vigtigt at pointere, at vi ikke arbejder med en skelnen mellem analoge og digitale tekster i forhold til, om det ene er bedre end det andet. Begge har deres anvendelsesområder, og fokus skal være på, hvilke strategier der gør sig gældende, når man læser et givent medie med et specifikt formål i en given kontekst.

For digitale tekster, også omtalt skærmtekster, er der stor mangfoldighed i forhold til forskellige skærme, nye genrer og andre teksttyper. Et fællestræk for skærmtekster som gør dem væsensforskellige fra trykte tekster, og som medvirker til, at vi læser dem anderledes, er multimodalitet, hyperstruktur og interaktivitet. Vi har fokus på skønlitterær læsning, faglitterær læsning, multimodale tekster og interaktive hypertekster.

Dette løfter undervisningen for alle elever, og det vil løfte undervisningen for børn i læse- og skrivevanskeligheder som en del af almenundervisningen.

Litteratur og andre kilder

- Bogen "Digital læsedidaktik"
- Bogen "Digital skriveidaktik"
- ["Digitalisering og digitale tekster"](#) – sammendrag af Thomas Dreisig
- Bogen "Læsning og skrivning i alle fag" (Bogen er sendt gratis til alle skoler i 2012)
- ["Indsatser for arbejdet med ordblinde elever 0.-9. klasse"](#) - Nota
- ["Læsepolitik Thisted Kommune - Tillæg: Digital læsning og digitale læsestrategier for ordblinde elever"](#).
- [Udvidet interaktiv læsemodel](#)
- Grafisk skema LST (læse- og skriveteknologi), s. 8 i dette dokument
- Lyttelæsning – fokus på udvikling af læsehastighed og læseforståelse – anvendes når eleven ikke kan få viden ud af en tekst. Dette område har et særligt udviklingsfokus, da det er næsten ubeskrevet.
- Traditionelle strategier over for strategier for elever i læsevanskeligheder fx skimming. Afsæt i ["Læs strategisk med læseteknologi - otte strategier til ordblinde elever"](#). Præciseringen hjælper elever og lærere med at vurdere, hvornår eleven skal stoppe med traditionel læsning og stavetræning samt hvilke strategier eleven skal anvende i stedet for.
- [Helle Bundgaard Svendsens skematiske oversigt over teknologibaserede afkodningsstrategier](#)
- [8 veje til digitale tekster](#)
- [Evalueringsoversigten](#)
- Gode ideer, guides og skabeloner
  - Boghyld i Book Creator - PCHHPRQ
  - Mappe på OneDrive - <http://kortlink.dk/ydgb>
  - [15 veje til respons på læsning](#)
  - [50 måder til at anvende Book Creator i klassen](#)

- [Måder at forbedre kompetenceområder](#)
- [Differentieret undervisning med Book Creator](#)

Den nationale ordblindetest - DNO

Folkeskoleloven § 3 b

§ 3 b, Stk. 2.

Forældre har én gang i skoleforløbet fra den 1. marts på 4. klassetrin krav på, at der foretages en ordblindetest af deres barn. Kommunalbestyrelsen foretager ordblindetesten efter forældrenes anmodning.

Kilde: <https://danskelove.dk/folkeskoleloven/3b>

Undervisningsministeriet har udviklet testen i samarbejde med Socialstyrelsen, Center for Læseforskning og Skoleforskningsprogrammet IUP. Testen skal bidrage til en sikker og ensartet identifikation af ordblindhed på tværs af kommunegrænser og uddannelse, og testen kan derfor bruges lige fra elever i 3. klasse til studerende på videregående uddannelser.

Testen blev offentliggjort fra Undervisningsministeriet foråret 2015.

Det er besluttet, at testen kan anvendes fra foråret i 4.klasse i Kerteminde Kommune.

Brugen af DNO-testen kræver fagpersoner, der

- skal kunne bruge Ordblindetesten med respekt for, at den diagnosticerer eleven som ordblind – en diagnose, der følger eleven i 15 år med elevens uni-login.
- skal have indgående viden om læsning, læsevanskeligheder og ordblindhed (uddannet læsevejleder), så denne har kvalifikationer til at
  - vurdere, om der er begrundet mistanke om dysleksi (på baggrund af tidligere læseprøver og tests).
  - vurdere, hvilke elever der med fordel kan testes med Ordblindetesten.
  - vurdere, om testresultatet kan godkendes/er pålideligt, og om der suppleres med yderligere relevant testning.
  - planlægge en systematisk opfølgning på elevens undervisningsmæssige behov (støtte eleven og dennes lærere i at planlægge undervisning og andre tiltag, de kan fremme elevens læsefærdigheder og mindske de faglige konsekvenser af ordblindheden).
- Det er skolelederens ansvar at udpege en person til ordblinde-testvejleder.

- Der skal være mistanke om ordblindhed, inden man tager testen. Det er ordblindetest-vejlederens (læsevejlederens) opgave at vurdere, hvilke elever, der med fordel kan testes for ordblindhed.

Nota

Nota producerer lydbøger og tilgængelige tekster for læsehandicappede, og stiller deres viden og specialister til rådighed for biblioteker, undervisere, forlag, studerende, myndigheder og alle andre interesserede.

Prøven stilles gratis til rådighed for personer med læsehandicap. (Læs mere på nota.dk)

Som medlem af Nota kan man på nota.dk afspille, downloade og bestille skønlitteratur, faglitteratur og fx tegneserier i tilgængelige form som lydbøger, e-bøger og punktbøger - og en række andre formater.

Bemærk, at forældre kan tilmelde sig nyhedsbrev fra NOTA. Forældre og lærere kan ligeledes søge viden under NOTA - ordblindeambassadører.

Lovgivning og rammer

Kommunerne har ansvar for at give alle elever et fyldestgørende undervisningstilbud. Se uddybning af handlingsmuligheder.

Skolelederen på den enkelte skole har ansvaret for, at elever, der viser tegn på ordblindhed, bliver testet.

Formålet er, at eleven får størst muligt læring og udbytte af undervisningen, og at eleven kan beholde tilhørsforholdet til den almindelige klasse.

Det er skolelederen, der i samråd med skolens læsevejleder og klassens lærere skal beslutte, hvordan støtten til ordblinde elever skal tilrettelægges.

Et relevant undervisningstilbud kan omfatte undervisningsdifferentiering, holddannelse og supplerende undervisning.

Det kan f.eks. tilrettelægges som et intensivt læsekursus efter reglerne om holddannelse eller som supplerende undervisning. Ligeledes skal elever have rådighed over de nødvendige hjælpemidler – herunder de tekniske hjælpemidler.

Hvis undervisningsdifferentiering ikke er nok til at opfylde elevens behov, skal eleven tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte:

Folkeskoleloven § 3.a. og § 5 stk. 5.

Supplerende undervisning eller anden faglig støtte kan iværksættes uden at inddrage Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.

Uddybning fra Undervisningsministeriets styrelse for undervisning og kvalitet (STUK) v. Trine Nobelius:

”En ordblindediagnose udløser ikke i sig selv iværksættelse af §3a.

Kommuner og skoler har pligt til at tilbyde elever med ordblindhed den fornødne støtte, der skal gives på baggrund af en individuel vurdering af den enkeltes undervisningsmæssige behov. Kommuner og skoler kan blandt andet anvende holddannelse, undervisningsdifferentiering og supplerende undervisning. Der kan også anvendes tolærerordninger og undervisningsassistenter, som både kan hjælpe den enkelte elev og klassen som helhed.

Elever med ordblindhed, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, skal tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte. Eleverne skal endvidere have de nødvendige undervisningsmidler og tekniske hjælpemidler stillet gratis til rådighed, så de kan bruge dem i både skolen og fritiden.

Børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, skal tilbydes specialundervisning i en specialklasse eller specialskole eller støtte i den almindelige undervisning i mindst 9 ugentlige timer, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2. Som sagt udløser en ordblindediagnose i sig selv ikke en iværksættelse af §3a."

Henvisning til specialundervisning

De elever, hvis udvikling kræver særlige hensyn eller særlig støtte, skal have specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i mindst 9 timer om ugen. Det foregår i specialklasser, på specialskoler eller som støtte i den almindelige undervisning. Det fremgår af folkeskolelovens § 3, stk. 2.

Henvisning til specialundervisning skal ske efter rådgivning i Pædagogisk Psykologisk Rådgivning og i samråd med eleven og forældrene.

Specialundervisningen skal så meget som muligt foregå i tilknytning til den almindelige undervisning. Når det skal vurderes, om den specialpædagogiske bistand skal foregå i den almindelige klasse, skal der lægges vægt på, om eleven kan have udbytte af undervisningen og kan deltage aktivt i det sociale fællesskab i klassen.

Henvisning til specialskole eller specialklasse skal kun ske, hvis det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere perioder i en specialklasse eller på en specialskole.

Skolelederens afgørelser

Skolelederens afgørelser om supplerende undervisning og specialundervisning er afgørelser i forvaltningslovens forstand, og forældrene har mulighed for at bede om en skriftlig begrundelse. Skolelederen skal orientere forældrene om muligheden for at få en skriftlig begrundelse, hvis det er nødvendigt.

Afgørelser om specialundervisning kan indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, og i forbindelse med afgørelser om specialundervisning skal skolen give vejledning om klagemulighederne.

Kerteminde
Kommune

Link til folkeskoleloven

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192527>

Læs mere

<https://www.ordblindeforeningen.dk/definitioner.asp>

<https://etlivsomordblind.dk/>

<https://nota.dk/>

Udarbejdet i læsevejledernetværket i Kerteminde Kommune revideret september 2021

Bilag 1 - Handleplan for elever i læse- og skrivevanskeligheder

Et tæt samarbejde mellem elev, forældre og skole er nødvendigt for at afhjælpe elevens skriftsproglige vanskeligheder og kvalificere brugen af elevens læse- og skriveteknologi.

Dette er vigtigt for at afhjælpe de skriftsproglige færdigheder, men også så eleven føler sig inkluderet i undervisningen på trods af sine læse- og skrivevanskeligheder.

Handleplanen tager udgangspunkt i elevens skriftsproglige kompetencer, og ud fra dette udarbejdes målsætninger og aftaler for den kommende periode.

Handleplanen kan justeres i omfang efter behov – ikke alle punkter giver mening at udfylde hver gang - undtagen dialogdelen - igennem hele skoleforløbet.

Handleplan

Navn	
Cpr. nr.	
Klasse	
Skole	
Dato	

Testresultat:

Elbros ordlister:

Nationale Ordblindetest:

Dialogdel

Status
Elevens evaluering (udfyldes inden mødet)
Hvad fungerer godt i undervisningen?
Hvad kan blive bedre?
Hvad er en stor udfordring i undervisningen? Har du forslag til ændringer?
Forældrenes evaluering (udfyldes inden mødet)
Hvad fungerer godt i undervisningen?
Er der noget du/I synes kan blive bedre?
Er der noget, der kan være en stor udfordring for jeres barn i skolen?
Er der noget, der bekymrer dig/jer?
Hvordan støtter du/I jeres barn ift. skolearbejdet? Har du/I mulighed for at støtte jeres barn?
Skolens evaluering
Hvad fungerer godt i undervisningen?
Er der nogle udfordringer i undervisningen?
Anerkender og forstår eleven sine læse-/skrivevanskeligheder?
Hvad motiverer eleven?

Bruger eleven læse-/skriveteknologi?

Handleplan

Faglig status
Beskriv elevens læsefærdigheder, stavefærdigheder, faglig status, andre relevante færdigheder og elevens anvendelse af it-redskaber:
Beskriv hvordan eleven deltager i undervisningen med og uden hjælpemidler samt elevens evt. udfordringer mht. it-redskaber:
Målsætning
Selvstændig læsning (oplæsning):
Skriftlig formulering (diktering):
Brug af it-redskaber:
Deltagelse i klasseundervisningen:
Tiltag
Hvad skal eleven gøre:
Hvad skal klasseteamet/faglærere gøre:
Hvad skal læsevejlederen/it-vejlederen gøre:
Hvad skal forældrene gøre:
Tegn på læring i forhold til målsætning
Selvstændig læsning (oplæsning):
Skriftlig formulering (diktering):
Brug af it-redskaber:
Deltagelse i klasseundervisningen:
Aftaler mellem elev, lærerteam, læsevejleder/it-ressourceperson og forældre:
Opfølgning på handleplanen
Dato for opfølgning:
Overgange
Opmærksomhedspunkter og aftaler i forhold til overgange i skoleforløbet (overlevering til nye lærerteams) og i forhold til overgange til ungdomsuddannelse (opmærksomhed på ordblindetest og ansøgning om hjælpemidler):
Særlige vilkår ved afgangsprøven (udfyldes i perioden før prøven):
Handleplanen er udarbejdet af:
Elev: Forældre: Lærere: Læsevejleder/it-ressourceperson: Afdelingsleder/skoleleder: